

мѣ, твърдѣ малко бы различялъ отъ животны-тѣ; никакъвъ языкъ, никакъвъ занаятъ не бы знаилъ, изкъсо щѣше да бжде безсловѣсенъ. *Сотвори Богъ чловѣка по образу своему и по подобію.* Кой е този образъ и подобіе Божіе въ чловѣка? — Способный разумъ и словесность-та на душиж-тж. Но тая словесность лежи скрита и твърдѣ замотана въ душиж-тж ни, и ако ся не възбуди чрѣзь упражненіе, чрѣзь искусство и наукж, ако ся неопитомы, ако ся не просвѣти и не доведе въ совършенство, останува както сребро-то и злато-то въ земж-тж, смѣсено съ непотрѣбны-тѣ камъніе; а колко-то ся по-расчистж, опитомия и просвѣщава, толкозь повече приближява къмъ сродныя-тѣ, прѣкрасныя-тѣ и прѣмудрыя-тѣ умъ — Бога.

Ето ти отче Серафиме, колкото по-накъсо можихъ да ти прѣдставя, що ся зове просто мысляніе, и що е пакъ разумно мысляніе. Нека сега да разгледамы и по-потрѣбнж-тж отъ мысляніе-то способность на чловѣка, сирѣчь хотѣніе-то. И нежъ трѣба на двѣ чѣсти да раздѣлимъ и да покажемъ, колка е разлика, между просто-то по чувства-та хотѣніе, и разумно-то хотѣніе.

Исканіе, желаніе, и хотѣніе, сичко това на едно излѣзва. Природно е на чловѣка отъ дѣтинство още да има хотѣніе. Все що му е угодно и му аресува, не'го ище да му бжде: а все що му е негодно, ище да не му бжде, или отрицателно да речемъ, не ра'чи и не ще'. Питали Аристотеля, защо е сѣкому по-драго да гледа една по-младж, здравж и хубавж невѣстж, а не една старж и кашличявж бабж? Слѣпо питаніе, отговорилъ философъ-тѣ, кой не предпочита да слуша славей, а не жѣбы и свраки? Да ищемъ това което е пріятно, сладко и мило, то е само чувствително-то исканіе, общо-то на чловѣка и на животны-тѣ, и далеко различно отъ разумно-то и само-то полезно-то и добродѣтелно-то исканіе, изъ което ся ражда сичка-та способность и достоинство на чловѣка, която е: да не изискува и да не ище нищо друго, освѣнъ това което е нужно и потрѣбно къмъ начялный-тѣ край и намѣреніе, за които сми създадени отъ Бога.

Но тѣзи рѣчи иматъ потрѣбж отъ нѣколко иясняваніе.